

Riktlinje för säkerhet och trygghet för förtroendevalda politiker

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Begrepp](#)
[Roller och ansvar](#)

[Inriktning för det förebyggande arbetet](#)
[Inriktning för hantering av oönskade händelser](#)

Riktlinjen är fastställd av regionstyrelsen 2026-03-18, diarienummer RS260061.

Syfte

Riktlinjen syftar till att skapa tydlighet i arbetet med säkerhet och trygghet för Region Hallands förtroendevalda politiker. Det vidare syftet med riktlinjen är att regionens förtroendevalda politiker ska kunna verka utifrån sitt demokratiska uppdrag på ett så säkert och tryggt sätt som möjligt samt att bidra till en struktur för hantering av oönskade händelser.

Genom denna riktlinje skapas en gemensam grund för ett proaktivt, rättssäkert och ändamålsenligt arbete vilket sammantaget värnar det demokratiska systemet i allmänhet och Region Halland som demokratiaktör i synnerhet.

Bakgrund

I takt med att det debatt- och samtalsklimatet har blivit allt hårdare och där hot, hat och otillåten påverkan mot politiker har blivit vanligare finns det ett ökat behov av att arbeta systematiskt med förtroendevaldas säkerhet och trygghet. Den lokala och regionala demokratin är ett gemensamt ansvar för Region Halland och alla som lever och verkar i länet. För att värna det demokratiska systemet är det därför regionens ansvar som stor demokratiaktör i Halland att på olika sätt bidra till säkerhet och trygghet för de förtroendevalda. På det viset bidrar regionen i arbetet med att bygga ett motståndskraftigt samhälle och en livskraftig lokal och regional demokrati.

Begrepp

För att samlas kring en gemensam inriktning utifrån syftet med denna riktlinje bör centrala begrepp definieras för att möjliggöra ett gemensamt språk såväl mellan berörda parter.

Förtroendevalda

Förutom förtroendevalda politiker finns det i Region Halland fackliga förtroendevalda. Denna riktlinje avser enbart förtroendevalda politiker. Enligt kommunallagen (2017:725) har regionen ett ansvar för den som inom regionen fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid (regionråden). Region Hallands hållning är att samtliga politiker som fullgör ett förtroendeuppdrag inom Region Halland omfattas av denna riktlinje.

Säkerhet

Säkerhet definieras här utifrån den *bedömda risken* att utsättas för brott, otillåten påverkan, hat eller andra jämförbara handlingar. Lågt bedömda eller frånvaro av risker innebär att säkerheten bedöms vara hög och vice versa.

Trygghet

Trygghet är en känsla och definieras här som *upplevelsen* av hög säkerhet. Trygghet avser alltså *upplevelsen av låg eller ingen risk* för att utsättas för brott, otillåten påverkan, hat eller andra jämförbara handlingar.

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan är ett samlingsbegrepp för handlingar som syftar till att påverka en förtroendevald att agera på ett annat sätt än denne tänkt, till exempel fatta ett annat beslut eller att välja att inte rapportera brott eller missförhållanden. Det kan också handla om att förtroendevalda begränsas i sitt uppdrag genom att avstå från att uttala sig i vissa frågor eller avstå från att fatta vissa beslut. Detta avser inte enbart brottsliga handlingar utan även handlingar som upplevs obehagliga eller olämpliga.

Hat och hatretorik

Hat är en intensiv, negativ känsla som riktas mot en person, grupp, idé eller företeelse. Hatretorik kan enkelt beskrivas som uttrycket av den känslan. EU:s ministerkommitté har definierat hatretorik såhär: "Alla typer av uttryck som hetsar till, främjar, sprider eller motiverar våld, hat eller diskriminering mot en person eller grupp av personer, eller som nedsätter dem, på grund av deras verkliga eller tillskrivna personliga egenskaper eller status som 'ras', hudfärg, språk, religion, nationalitet, nationellt eller etniskt ursprung, ålder, funktionshinder, kön, könsidentitet och sexuell läggning."

Oönskade händelser

Oönskade händelser kan vara brottsliga handlingar men även otillåten påverkan och andra handlingar eller incidenter som i sig inte är brottsliga men känns obehagliga eller olämpliga. Dessa oönskade händelser leder ofta till otrygghet hos förtroendevalda som individer och i vissa fall som grupp.

Roller och ansvar

Genom att alla parter tar ett eget ansvar skapar vi bästa möjliga förutsättningar för ett säkert och tryggt engagemang i den lokala demokratin. Följande inriktning gäller i Region Halland.

Region Halland

Regionen ansvarar för att förebygga att Region Hallands förtroendevalda drabbas av ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld i sitt förtroendeuppdrag. Utgångspunkten är att risker i första hand ska undanröjas och i annat fall minskas. Regionen ska tillse att förtroendevalda får den utbildning som behövs och kunskap om hur risker kan undvikas. Detta sker genom regelbunden utbildning och information samt genom styrande dokument som är kända och tillgängliga för berörda. Regionen har däremot inget ansvar för aktiviteter som inte har koppling till förtroendeuppdraget, såsom privata eller rent partipolitiska aktiviteter.

Region Halland har inte alltid kontroll över de situationer och aktiviteter som en förtroendevald befinner sig i. Regionen behöver därför ha en dialog med de förtroendevalda kring säkerhetsfrågor och förebyggande arbete i förhållande till förtroendeuppdraget.

Den förtroendevalda politikern

Det är viktigt att varje enskild politiker reflekterar över vilka risker som finns och hur riskerna går att minska eller undvika helt. Den enskilde har ett eget ansvar att ta del av utbildning, information och stöd som tillhandahålls av Region Halland.

Varje enskild politiker har vidare ett ansvar att i sin roll som förtroendevald verka för ett gott samtals- och debattklimat som präglas av respekt för varandra och allas lika värde.

Ordförande och presidium

Vid offentliga sammanträden i regionen har ordföranden en lagstadgad möjlighet att i samråd med Polismyndigheten besluta om säkerhetskontroll. Inom Region Halland berör detta regionfullmäktiges sammanträden. Ordförande och presidiet har även en särskild roll i att skapa och underhålla ett gott samtals- och debattklimat som präglas av respekt för varandra och allas lika värde i offentliga möten och sammankomster.

Det politiska partiet

De politiska partierna är centrala aktörer i den kommunala demokratin men partierna har inte något formellt ansvar för säkerheten och tryggheten kring regionens förtroendevalda. Partierna bör dock efter bästa förmåga beakta säkerhetsperspektivet och tillsammans med sina medlemmar bidra till säkerhet och trygghet i det ordinarie arbetet. Det kan även förväntas av partierna att verka för ett gott samtals- och debattklimat som präglas av respekt för varandra och allas lika värde.

I det fall att säkerhets- och trygghetsfrågor behöver samverkas med de politiska partierna i Region Halland kan gruppledarna för de politiska partierna komma att användas för kommunikation, samordning och förankring.

Polismyndigheten

Polismyndigheten ansvarar för att utreda brott, bidra till minskad brottslighet och öka tryggheten. Polismyndigheten samverkar externt på nationell, regional och lokal nivå för att genom förebyggande arbete minska förtroendevaldas utsatthet för brott.

Polismyndigheten ansvarar för att bedöma hot samt för att avgöra vilka skyddsåtgärder som behövs, exempelvis personskydd. En utgångspunkt för detta är att en polisanmälan har gjorts. Polismyndigheten ska även i förekommande fall samråda i fråga om säkerhetskontroll med ordförande för offentliga sammanträden i regionen.

Inriktning för det förebyggande arbetet

Genom att ha tyngdpunkt i det förebyggande arbetet kan Region Halland minimera negativ påverkan på våra förtroendevalda. Detta innebär att regionen bygger motståndskraft i det demokratiska systemet.

Riskmedvetet arbete

Region Hallands arbete med säkerhet och trygghet för förtroendevalda ska präglas av proaktivitet och riskmedvetenhet. Detta ska ske så långt som möjligt i Region Hallands ordinarie strukturer och processer för att uppnå en hög efterlevnad och låg påverkan på verksamheten. Samtidigt bidrar vi på det viset till god hushållning med våra gemensamma resurser.

Utgångspunkten är att oönskade händelser ska förebyggas. Genom att systematiskt beakta säkerhetsperspektivet och arbeta med risker och sårbarheter skapas ett lugn i både individ och organisation. Att arbeta riskmedvetet bygger mental förberedelse vilket i sig är trygghetshöjande. Åtgärder ska vara väl dimensionerade med hänsyn till den bedömda risken i förhållande till andra värden såsom närhet till medborgarna, öppenhet och transparens.

Utbildning

Region Hallands förtroendevalda politiker ska erbjudas utbildning och information om säkerhet och trygghet i det politiska uppdraget inför regionvalet och vid introduktion efter valet, samt vid behov även vid andra tillfällen. Utbildning syftar till att i första hand skapa medvetenhet kring risker och sårbarheter men också att ge kunskap om hur dessa går att förebygga och hantera.

Säkerhets- och trygghetshöjande åtgärder

Ibland är det befogat med särskilda åtgärder i syfte att höja säkerheten eller tryggheten för en förtroendevald. Regionen gör i första hand egna bedömningar avseende dessa åtgärder men i allvarigare eller mer komplicerade fall kan Polismyndigheten komma att konsulteras.

Kommunikation

Region Hallands kommunikation kring arbetet med säkerhet och trygghet för förtroendevalda ska präglas av proaktivitet och långsiktighet som visar att regionen tar frågan på allvar. Kommunikationen syftar till att öka förståelsen och tryggheten bland regionens förtroendevalda och anställda samt till att skapa tydlighet kring regionens roll och agerande för invånare, samverkanspartners och myndigheter.

Inriktning för hantering av oönskade händelser

Genom att hantera oönskade händelser på ett systematiskt sätt bidrar Region Halland till tydlighet, effektivitet, trovärdighet, rättssäkerhet och ökad motståndskraft i den egna organisationen såväl som i samhället.

Rapportering

Genom en hög medvetenhet och styrande dokument som är tydliga, tillgängliga och kända ska Region Halland verka för en hög benägenhet att rapportera oönskade händelser. När händelser rapporteras kan regionen förbättra sitt riskbaserade arbete och öka säkerhetsmedvetenheten hos både förtroendevalda och medarbetare.

Stöd

I samband med en oönskad händelse finns ofta ett behov av direkt stöd till den förtroendevalda. Region Halland ska så långt det är möjligt säkerställa ändamålsenligt stöd. Förväntningar och förutsättningar kring stödet ska vara tydliga för såväl förtroendevald som förvaltning.

Polisanmälan

Utgångspunkt för hanteringen av oönskade händelser i Region Halland är att misstänkta brott ska polisanmälas. Region Halland gör polisanmälan i samråd med den förtroendevalda. Regionen ska arbeta för att skapa delaktighet och ge stöd till den förtroendevalda.

Kommunikation

Vid hanteringen av oönskade händelser ska Region Halland kommunicera på ett sätt som ser till behoven från såväl den drabbade som andra relevanta aktörer såsom andra förtroendevalda, anhöriga, media, allmänhet och myndigheter. Genom medveten och systematisk kommunikation kring händelser kan regionen stärka trovärdigheten och tryggheten samt förebygga ryktesspridning, felaktigheter och desinformation.

Lärande

Region Halland ska säkerställa ett systematiskt lärande i fråga om förtroendevaldas säkerhet och trygghet. Detta ska ske genom omvärldsbevakning och genom att lära av inträffade

händelser. På det viset bygger regionen långsiktig förmåga och medvetenhet för att utveckla och stärka arbetet över tid.